

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva drav. banovine

»OBRTNI VESTNIK« izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu in stane: celoletno Din 40.— polletno Din 20.— posamezna številka Din 2.—	GLASILO OKROŽNIH ODBOROV, OBRTNIH ZDRUŽENJ IN OBRTNIH DRUŠTEV DRAVSKE BANOVINE UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, CANKARJEVO NABREŽJE 9.	Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski do- voljeni le z navedbo vira. Številka pri poštni hranilnici, podruž- nici v Ljubljani 10.860.

XIX. LETNIK.

V LJUBLJANI, DNE 1. JANUARJA 1935.

ŠTEV. 1.

Josip Rebek:

Na pragu v Novo leto

Z mskimi in težkimi slutnjami prestopamo v novo koledarsko leto. Prehod razdobja, ki bistveno ni prav nič drugačen kot je bil potek zadnjih dni. Vendar napravljiva zgodovina tu svojo črto, kot da kolo dela in ustvarjanja spreminja svojo smer ali hitrost.

Mi obrtniki ob tej priliki nimamo nič kaj zadovoljivih občutkov. Obračun preteklega leta se nam v gospodarskem pogledu ne sklada in množica naših tovarišev deli s polno skrbjo za svoj obstanek vroče želje, da nam naj Novo leto prinese vsaj delno gospodarsko izboljšanje. Težke neprilike so letos zajele naše gospodarstvo in sleherni ima občutek, da še ne bo boljše in da stopamo še težjim časom nasproti, da nas čakajo še hudi dogodki...

Naše delavnice so prazne, v kolikor ima pa kdo zaposlitev, je ta tako malenkostna in zaslužek ničev, da skoro v vsakem slučaju ni krita niti režija. Vsled prevelike brezposelnosti se je razpaslo šušmarstvo, katero dejansko grozi uničiti vse legalno obrtništvo, ki je še voljno, da prenaša bremena javnih in socialnih dajatev. In kar zla ne opravi šušmarstvo, pa preskrbi neljalna konkurenca, da ni možnosti poštenega zaslužka.

Štiri dolga leta bolešno opazujemo razpadanje našega gospodarstva. Ne moremo si očitati, da smo v tej dobi držali roke križem in čakali izboljšanja. Naše organizacije so storile več, kot je bila to njihova dolžnost. Le žal, da merodajni činitelji niso storili ničesar, kar bi bila njih sveta dolžnost. Dobro namerni nasveti iz praktičnega življenja, množica resolucij in gospodarskih predlogov, zbrani iz jedra celokupnega naroda, niso naleteli niti na najmanjši odmev. In zdi se, da je vse to le predobro shranjeno v predalih raznih spisov, da se vsled važnosti kje ne poizgubi.

Zaman so bile vse težke preizkušnje zadnjih let in kot kaže, nam niso prinesle niti malo dobre volje, da bi se ta težki položaj hotel vsaj za malo izboljšati. Kriza je povzročila, da je naš narodni dohodek padel več kot za polovico. Naravno in pravično bi bilo, da bi se vsled tega morale znižati tudi javne dajatve ter z njim vzporedno reducirati javni izdatki. Dovolj je še možnosti, samo dobre in poštene volje je treba! Mera potrpežljivosti prikipeva, potrebni so takojšnji in odločilni ukrepi, tako dalje več ne more iti!

V preteklem letu smo imeli priliko slišati napoved velikih javnih del. Za hip so vzkipele nove nade, da dobe naše delavoljne roke zopet zaposlitev, a še do danes je ostalo vse le pri napovedi. Počasi in okorelo se vrše predpriprave. Koliko tega dela bo

Engelbert Franchetti:

Naša pot je prava!

Razmere, v katerih danes živimo, se ne dajo primerjati z razmerami, ki smo jih preživljali pred tridesetimi ali štiridesetimi leti. Že tista harmonija, ki je vladala pred tolikimi leti med mojstri in njega uslužbenci se je toliko predrugačila, da ni primerjati današnjim časom. V vsaki boljši obrtniški hiši so v prejšnjih časih pomočniki in vajenci sedeli skupaj z gospodarji pri opoldanski mizi in se med obedom posvetovali o nadaljnem delu in izvršitvi naročenih del. Mojstri so pomočnike in vajence opozarjali na razne nedostatke in poučevali o raznih obrtnih zadevah ravno tako so pa tudi starejši in izkušeni pomočniki zinili kako pametno besedo in s svojimi nasveti pripomogli do boljše izdelave naročenih del. Splošno zadovoljstvo in sporazum je vladal v delavnici in zunaj nje. Skupno delo se je vršilo od ranega jutra do poznega večera in ni bilo čuti pritožb ne od ene ne od druge strani. Delovne in eksistenčne razmere so bile obojestransko zadovoljive in v slučaju potrebe je pomagal eden drugemu. Seveda so bili takrat dobri, zlati časi, ker zahtev po boljsem ali drugačem ni imel delojemalca niti delodajalca. Umevno je, da z razmerami, ki so vladale takrat, bi danes ne bili zadovoljni. Tok časa je doprinesel, da delavstvo nima več prave potrpežljivosti, požrtvovalnosti in naklonjenosti do svojega delodajalca. Vsi vemo, da eden brez drugega živeti ne moremo, vendar ni potrpljenja za dosego

odpadlo na obrtniške delavnice, je še veliko vprašanje?

Kmetška zaščita v svoji popravljeni izdaji ne kaže nobenih pozitivnih rezultatov, a za obrtnika se ni našlo nobenega upoštevanja, kot da mu ni treba pomoči.

Mnogo teh težav, gre na naš račun. Vse preveč se razgublamo v malenkostih in nepotrebnih sporih, namesto, da složno poprimemo za delo in v skupnem stremljenju popravimo, kar se popraviti da. Danes ni več časa in prilike za medsebojna trenja, naš stan nujno potrebuje svojo enotnost in tesno povezanost, če hočemo si olajšati gorje, ki zadeva slehernega izmed nas. Izhodišče naših muk in skrbi moramo najti v koncentraciji naših sil, v smotrenosti našega dela in v medsebojnem zaupanju.

Predstoječe leto nalaga našemu obrtništvu in njega organizacijam nove naloge in težke dolžnosti. Naj bi nas zbralo skupaj pri najboljši volji do novega življenja in krepkejšega organizatornega razmaha, ki je edini nam porok, da z lastno močjo ustvarimo boljše in trdnjšo podlago našemu gospodarstvu. Dal Bog, da bi Novo leto 1936, bilo bolj srečno in uspešno, kot preteklo!

boljših časov, kar pogosto vodi do nepremišljenih dejanj, ki povzročajo slabe posledice.

Potrebno je pa tudi, da pride med obrtniki do skupnega in složnega dela. Imamo več kot preveč važnih socialnih in gospodarskih vprašanj, ki so potrebna, da se o njih skupno posvetuje in rešuje. Imamo obrtnikom namenjene važne ustanove, kakor je naša ugledna Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, ki je poklicana, da vsa važna obrtna vprašanja rešuje, moramo pa tudi pri vprašanjih, ki gredo obrtniku v kri in meso, zaslišati naša udruženja, obrtna društva in njih zveze. Obžalovati je le, da je še mnogo, mnogo obrtnikov, ki vse te naše organizacije radi prezirajo in jim ne posvečajo nobene pozornosti. Priznati moramo, da je naša Zbornica, če je tudi skupna, na vrhuncu in njen obrtni odsek in pa oddelek za pospeševanje obrti sta naravnost vzorno urejena in vodena, ki bi se lahko z njima ponašala vsaka druga samostojna zbornica. Zato je potrebno, da imamo v njo vsestransko zaupanje in da se z razumevanjem obračamo do nje po nasvete in pojasnila. Tudi naša obrtna udruženja so si v zadnjih letih pridobila potrebno zaupanje, ker imajo dobre odbore in potrebne nastavljene tajnike, ki vodijo vsa pisarniška opravila in druge posle tako, da so kos danim potrebam in nalogam v obrtniških organizacijah. Obrtno-nadaljevalno šolstvo je v zadnjih letih doseglo prav lepe uspehe. Ustanovitev strokovnih oddelkov za krojače, krojačice, modistinje, brivce in frizerje, ki jih vodijo mojstri-obrtniki, so velik napredek na tem polju. Potrebna je pa še skrb za nadaljni razvoj obrtnega šolstva, zlasti bo treba spremeniti učni načrt in ga prilagoditi današnjim razmeram, ki bode odgovarjal v strokovnem, teoretičnem in praktičnem potrebam današnjega časa. Zgodi se pa to lahko le tedaj, če se uresniči zahteva našega voditelja gospoda Rebeka, da merodajni činitelji postavijo lastno šolsko poslopje obrtno-nadaljevalnih šol, v katerem bo skrbjeno tudi za urejenimi delavnicami za praktični pouk. Obrtna udruženja in okrožni odbor bodo gotovo tudi to dosegla, kakor so dosegli ustanovitev potrebnega vajenskega doma. S socialnim zavarovanjem izgleda malo slabše, vendar pa imamo obrtniki v Ljubljani tudi priliko, da pristopimo k bolniški blagajni samostojnih obrtnikov in pa k obrtniški samopomoči. Žal, da se obrtniki premalo zanimamo za socialne ustanove in se jih ne poslužujemo v tisti meri, kakor bi se jih posluževati morali. Bolje je preskrbljeno z dajatvami obrtniških kreditov. Poleg Kreditnega društva »Mestne hranilnice in kreditnega društva hranilnice Dravske ba-

novine imamo še že skoraj 15 let obstoječo Obrtno banko in pa podružnico Znanstvene banke v Beogradu. Vsi ti obrtniški denarni zavodi, ki so v rokah uglednih obrtnikov, vzorno poslujejo ter se jih obrtniki z zadovoljstvom poslužujejo.

Vse to, kar sem omenil, poleg tega pa še Obrtna društva in njih Zveza, so pravi blagoslov celokupnemu obrtništvu, le žali-

bog, da je mnogo obrtnikov v naši sredini, ki take ustanove radi prezirajo, ker se ne zavedajo, da jim bodo ob priliki potrebe prav potrebni in koristni. Zato je neobhodno potrebno, da se vsi obrtniki oklenemo naših združenj, obrtnih društev in Zveze ter da z vso navdušenostjo in požrtvovalnostjo sledimo korakom naših voditeljev ter da z njimi dosežemo uspeh za uspehom.

Našim naročnikom, čitateljem in prijateljem!

Ob začetku Novega leta se obrača uprava »Obrtnega Vestnika« na številne in zavedne tovariše ter čitatelje, želeč jim v Novem letu vse najboljše ter mnogo poslovnega uspeha s prošnjo, da se naslonijo v bodoče še bolj na naš stanovski list. Javno časopisje nima možnosti in take prilike, kakor je to pri stanovskem listu, da se zavzema in obravnava vsa najvažnejša stanovska vprašanja. Le od časa do časa zaide v dnevni list kako važno vprašanje našega stanu, pa še takrat se o tem vprašanju po vsem postransko obravnava, nikdar pa ne tako intenzivno, kakor v stanovskem glasilu. Vsled tega se vse stanovske organizacije trudijo, da imajo v svojo obrambo svoje lastno glasilo. Časopis je velesila in to velisilo moramo mi obrtniki obdržati, čuvati in jo gojiti.

Vabimo vse tovariše širom prostrane naše domovine, da sodelujejo pri listu, da list podpirajo in ga razširjajo. To številko pošljemo tudi onim obrtnikom brezplačno na ogled, ki do sedaj niso bili še naročniki, proseč jih, da se svoji stanovski dolžnosti oddolže in naroče na »Obrtni Vestnik« ter pridobe še novih naročnikov.

Mi slovenski obrtniki ne kažemo še dovoljnega razumevanja, da bi svoje stanov-

ske glasilo podpirali tako kot je potrebno. Priznavamo, da nismo dosegli še one višine, ki jo zahteva tok časa. Vendar smo izboljšali in izpopolnili svoj list tako, da ga vsakdo z veseljem in zanimanjem čita. Čim večji bo pa krog čitateljev-naročnikov, čim več bo sodelavcev, tem pestrejša bo vsebina.

V 19. leto svojega obstoja stopa s to številko »Obrtni Vestnik«, 18 let borb in težav je za nami. Pestra je vsa ta zgodovina, mnogo pozitivnega dela je bilo ustvarjenega ravno s pomočjo našega »Vestnika«.

Zato se z upravičenostjo nadejamo, da se bo slovensko obrtništvu tudi v bodoče z ljubeznijo naslanjalo na naš list, ki je in bo glasnik poštene in pravične volje tretjega stanovskega dela našega jugoslovenskega naroda.

Vabimo Vas torej k sodelovanju, kdor pa je že naročnik, naj nam ostane še nadalje zvest in naj pridobi še novega tovariša v naš krog. Čim več nas bo, tembolj bomo upoštevani, tem večji bodo naši uspehi. S to željo stopamo v Novo leto, v trdnem upanju, da bo leto 1936. prineslo pravega zadovoljstva, dobrih gospodarskih uspehov in vidnega napredka vsem stanovskih tovarišem, prijateljem in sodelavcem.

Fran Iglič:

Okrožni odbori obrtniških združenj v letu 1935

Običaj je, da polagajo vsi pridobitni sloji ob zaključku leta svoje bilance. Isto velja tudi za organizacije. Ko primerjamo bilanco preteklega leta, je za nas obrtnike velevažno, da pogledamo poleg naših lastnih bilanc tudi delovanje in razvoj naših organizacij. Razvoj v zaposlitvi obrtnika nam pokaže že peto leto žalostno sliko in še vedno ne vidimo upanja za izboljšanje našega položaja. Ne slutimo še prihoda moža Odrešenika, ki bo z železno roko pokazal pot v boljše bodočnost in bo s tem dal uničujoč udarec zajedalcem narodnega gospodarstva in imetja. Za nas obrtnike ni vseeno, da mirno pustimo kako se upravlja narodno premoženje. V tem pogledu moramo krepko sodelovati, kjerkoli vidimo pokret, katerega namen je ozdravljenje vseh nezdravih prilik za obrtniški stan, ker vsak tak pokret je važen pojav za splošno narodno gospodarstvo.

Vse to je strogo povezano z našimi organizacijami. V tem pogledu so bile naše različne vodilne organizacije kot Zveza obrtniških društev, Obrtniška društva in Okrožni odbori obrtniških združenj na svojem mestu, in so stale osobito v preteklem letu resno na braniku obrtniških vprašanj. Navzlic temu, da je obrtništvu v preteklem letu preživelo hude čase, je vendar s samozavestjo, pogumom in vztrajnostjo in v nadi v boljše bodočnost prebredlo leto 1935. Poleg tega, da se mora obrtni stan z vso odločnostjo in skrbjo boriti za svoj obstanek, se zaveda tudi, da mora pomagati ob vsaki priliki pri zgradbi obrtniških organizacij.

V tem pogledu smo doživeli v preteklem letu velik preobrat pri Okrožnih odborih

obrnitiskih združenj. V začetku preteklega leta je obrtništvu precej pasivno in z nekakšnim nezaupanjem gledalo na Okrožne odbore. Položaj pa se je v prvi polovici preteklega leta bistveno skremenil, tako da danes vidimo, da se obrtniška združenja in članstvo dobro zavedajo pomena in važnosti svojih matičnih organizacij. Povdariti pa moramo, da so pokazali Okrožni odbori, da so kos svoji nalogi in da so s svojim vztrajnim delom v času svojega obstoja ustvarili mnogo važnega in koristnega za obrtniški stan. Razmotrivala so se vsa važna aktualna vprašanja, predvsem razdolžitve obrtnika, starostno in onemoglostno zavarovanje obrtnika, breme javnih dajatev, neljalne konkurence in šušmarstvo. Gori navedenih pet najvažnejših točk so Okrožni odbori reševali v preteklem letu brez uspeha, kajti oblasti, osobito zakonodajne, še niso uvidele, da so obrtniški problemi velikanskega pomena tudi za celoten narod in narodno gospodarstvo. Ker vidijo organizacije Okr. odborov v rešitvi teh vprašanj važno in pravično gospodarsko-socialno rešitev obrtništvu, zato bomo morali in hočemo zastaviti vse naše organizatorične in moralne sile za razčiščenje in dosego teh problemov. Iz tega je razvidno, da nas čaka v bodočem letu še veliko dela in žrtev.

Poleg tega, da so Okrožni odbori posamezno in skupno delovali pri tem pokretu, so izvršili tudi v internem poslovanju, kjer je bilo ogromno podrobnega in nevidnega dela, svojo nalogo. Dajali so nasvete posameznikom in združenjem in jim tako vedno krepko stali ob strani. Vzporedno s tem delom so bila pa potom okrožnic obveščena

združenja v vseh važnih zadevah in povsod so dobila tudi potrebna navodila in nasvete. Ko danes zaključujemo leto 1935., z mirno vestjo lahko trdimo in povemo vsej obrtniški javnosti, da je organizacija Okrožnega odbora izvedena in da morajo temu pritrčiti tudi oni, ki so pred nedavnim obsojali Okr. odbore kot nepotrebno zlo.

Ker je organizacija Okrožnega odbora v podrobnostih izvedena in ker je tako popolna in važna institucija obrtništvu pokretu neobhodno potrebna, ne bo nihče več dvomil, pač pa bo vsak obrtnik po svojih močeh delal na tem, da s svojim aktivnim sodelovanjem podpre to svojo organizacijo.

Ko zaključujemo to naše delo v l. 1935., želimo, da bodo naši uspehi v bodočem letu bolj popolni in zadovoljivi.

Želim vsem tovarišem in tovarišicam zdravo, veselo in srečno novo leto 1936.

Obrtnikom v prevdarek

Med eno najvažnejših vprašanj, ki se nanašajo na celokupno obrtništvu, spada brez dvoma vprašanje socialnega zavarovanja obrtnikov.

Mnogo se je že razpravljalo o tem vprašanju in mnogo delalo na tem, vendar pa do danes ni bilo še mogoče doseči povoljnih uspehov. Izvedba socialnega zavarovanja obrtnikov je problem, kateremu bo treba posvetiti še zelo mnogo truda in prizadevanja in tudi materialnih žrtev, dokler bo sploh mogoče ustvariti prave temelje za uresničenje tega tako važnega vprašanja. Gotovo pa je, da spričo današnjih razmer to ne bo lahko tako kmalu izvesti ter bo obrtništvu še nadalje za nedogleden čas ostalo brez vsakega socialnega zavarovanja.

V pomanjkanju bolniškega in starostnega zavarovanja pa je za obrtnika in njegovo družino izredne važnosti in toliko večje vrednosti, da se mu nudi možnost vsaj onega zavarovanja, katero mu bo ravno v najhujših dneh in skrbeh dalo največje koristi.

To je brez dvoma zavarovanje za slučaj smrti in nezgode, ki daje obrtniku priliko, da si na lahek način preskrbi in zagotovi za ta najhujši udarec usode primerno podporo, katera je ravno v takih primerih, posebno pa še danes v današnjih težkih časih vsakomur, bodisi obrtniku samemu ali njegovim svojcem tako nujno potrebna.

V svesti si važnosti in koristi tega zavarovanja je obrtništvu ustanovilo pred desetimi leti v Ljubljani svojo lastno stanovsko pomožno blagajno »Obrtniško samopomoč«, ki si je nadela nalogo, da pomaga siromašnemu obrtniku v največjih stiskah in neprilikah — kadar se mu primeri v družini smrt.

Veliko je število obrtnikov in svojcev, katerim je »Obrtniška samopomoč« izplačala določene posmrtnine, mnogo jih je rešila obupa in marsikom pomagala zopet na noge.

Deset let uspešnega humanitarnega dela dovolj zgovorno priča in dokazuje, kako koristna in potrebna je obrtništvu ta ustanova. To bi morali uvideti vsi zavedni obrtniki, predvsem pa oni, ki imajo poleg sebe nepreskrbljene družine, za katere bi se v prvi vrsti morali pobrigati in jim zagotoviti primerne podpore.

»Obrtniška samopomoč« je danes edina stanovska socialna ustanova, ki ne pozna nobenega strankarstva, nobene politike, temveč dela iz golega idealizma za dobrobit in korist celokupnega obrtništvu. Pri vsem tem svojem uspešnem delu pa se je morala ves čas svojega dosedanjega obstoja boriti s konkurenco večjih zavarovalnih za-

vodov, posebno pa še proti konkurenci raznih sličnih ustanov, katere so medtem malone vse zaporedoma propadle in ravno s temi svojimi polomi prizadejale »Obrtniški samopomoči« ogromno moralno in materialno škodo. Povsem razumljivo je, da so spričo takih okoliščin začeli tudi obrtniki dvomiti v svojo »Samopomoč« in izgubljati zaupanje v njeno poslovanje. Vse to pa se je pokazalo za neutemeljeno, kajti »Obrtniška samopomoč« je vzdržala in dobro prestala dobo te najhujše krize.

Kr. banska uprava, ki posveča tej važni obrtniški ustanovi posebno skrb in pozornost ter kaže za njena prizadevanja in stremljenja popolno razumevanje, je izvedla začetkom letošnjega leta nad celokupnim poslovanjem blagajne temeljito, vsestransko revizijo, ki je pokazala prav lepe in zadovoljive rezultate dosedanjega desetletnega udejstvovanja, predvsem pa, da ima »Obrtniška samopomoč« kot strogo stanovska organizacija dane vse pogoje za svoj obstoj in nadaljnji razvoj in da je po komaj prestani najhujši preizkušnji krenila na novo pot uspešnejšega delovanja in boljše bodočnosti.

Blagajna je imela sicer nekaj neprilik radi vlog v denarnih zavodih, tako da ni mogla, vsled izredne umrljivosti članov, izplačati vseh posmrtnin naenkrat v celoti ter se je morala v par primerih poslužiti odplačila v dveh ali treh obrokih. Vsaka bojazn, da bi kdo ne dobil izplačane posmrtnine, je povsem odveč in nepotrebna, kajti take vesti širijo večkrat le oni malodušneži, ki so morda že utrpeli kako škodo kje drugje, ali pa oni, ki nimajo nobenega razumevanja za medsebojno pomoč.

»Obrtniška samopomoč« se je vedno zavedala dolžnosti napram svojim zavarovancem, katere je vse dosedaj točno izpolnjevala, prav tako pa jih bo tudi v bodoče. Zato pa je tudi obetala vedno le toliko, kolikor je svojim članom res lahko nudila.

Veliko je število obrtnikov, njih svojcev ali nameščencev, ki so včlanjeni v tej koristni blagajni ter zavarovani za malenkosten mesečni prispevek 10 Din za posmrtnino, vendar pa je to število, z ozirom na ca. 25.000 obrtnikov v dravski banovini, še vse premalo, kar dokazuje, kako malo se naše obrtništvo zanima za tako važno vpra-

šanje, kot je ravno posmrtninsko zavarovanje.

Težki so časi in mnogokrat se pripeti, da svojci pokojnega v največji sili nimajo sredstev niti za najnujnejše stvari, niti za dostojen pokop i. dr. Če bi se obrtniki pravočasno zavedali, kaj lahko doleti tudi njih in njihove družine, bi se gotovo ne dogajali dnevno žalostni slučajji, kakor se dogajajo dandanes. Vsega tega bi ne bilo treba, ker bi bili lahko že v naprej preskrbljeni in rešeni vseh skrbi in neprilik. Zato je dolžnost vseh uvidevni obrtnikov, v prvi vrsti pa družinskih očetov, da gledajo na to, da ne zapuste svojih družin ali svojcev brez vsakih sredstev, — prav tako pa je tudi v njihovem lastnem interesu, da si zagotovijo potrebno pomoč, kadar jim poseže smrt v družino ter ugrabi ženo, mater, otroka, odn. brata ali sestro.

Pridobnina in prometni davek

Naša pridobnina je tako urejena, da more prijavo za njeno odmero pravilno izpolniti samo oni obrtnik, ki ima vezano knjigovodstvo, kajti le tak obrtnik more ugotoviti svoj kosmati dohodek na ta način, kakor zahteva tozadevna tiskovina. Ker obrtniki niso niti dolžni niti v stanu, da vodijo redno knjigovodstvo, so pri izpolnjevanju prijave odnoso pri ugotavljanju kosmatega dohodka, od katerega se odbijejo režijski stroški in tako določi čisti dohodek, navezani izključno na oceno. Vendar se le prepogosto — lahko se reče praviloma — dogaja, da se prijava ne upošteva in je višina predpisanega davka največ odvisna od tega, kako razumeva položaj obrtniška davčna uprava, ki zbira podatke za odmerne predloge in ali in v koliko more pri podatkih, ki jih ima davčna uprava, davčni odbor predlog znižati. Obrtnik je torej vedno v negotovosti, koliko bo moral plačati pridobnine, ker nikdar ne more niti z najmanjšo verjetnostjo kalkulirati, koliko bo znašal davčni predpis.

Zato so se naše obrtniške organizacije na inicijativno obrtniškega prvoboritelja g. Rebeke že pred leti začele prizadevati, da se pridobnina za obrtnike pavšalira, to je, da se že v naprej določi, koliko naj plača obrtnik pridobnine. Prizadevanja so imela samo delen uspeh. Finančna uprava je v l. 1934.

Tovariši obrtniki! Prevdarite in premislite resno vse te okolnosti ter se odzovite vabilu Vaše »Obrtniške samopomoči«, ki Vam želi pomagati, kadar boste pomoči najbolj potrebni.

Doba, ki je povzročila v obrtniških vrstah toliko malodušja in nezaupanja, je minila, zato bi bilo želeli, da bi se vse stanovsko zavedno obrtništvo vse naše banovine zdramilo in se še v večjem obsegu oklenilo svoje »Obrtniške samopomoči«, ki mu daje priliko in možnost najcenejšega zavarovanja, kar ga sploh obstoja.

Tako strnjeno v enotni svoji stanovski socialni ustanovi si bo ustvarilo obrtništvo res pravi temelj uspešne medsebojne pomoči, kajti zavedati se je treba, da obrtniku ne bo nihče pomagal v sili, če si sam ne bo znal pomagati.

Uveljavila pavšaliranje pridobnine, je pa pri tem omejila pavšaliranje samo na male obrtnike na deželi, to je na obrtnike, ki ne zaposlujejo preko dveh pomočnikov, obenem je pa pavšal, ki naj ga plača obrtnik, določila v razmeroma visokem znesku Din 120.— in za pomočnika v znesku Din 60.— Obrtništvo je pavšaliranje sprejelo z deljenimi občutki, ker je pavšal za prilike podeželskega obrtnika previsok že radi tega, ker predpostavlja, da je obrtnik celo leto zaposlen v svoji stroki, dočim dela v resnici samo par mesecev v letu.

Zato so obrtniške organizacije ponovno zahtevale, da se pavšaliranje izgradi v toliko, da bodo pavšalirani vsi obrtniki ne glede na kraj, kjer poslujejo, da se pavšal zniža in tako uredi, da bo mogoče upoštevati tudi dobo dejanske zaposlitve dotičnega obrtnika. Prizadevanju g. Rebeke se je posrečilo, da je mišljenje celokupnega obrtništva v naši državi v tem pogledu enotno in da obrtništvo naše države soglasno podpira željo in zahtevo, da se pavšaliranje, na katero je finančna uprava že v letu 1934. načelno pristala, tako uredi, da bo ustrezalo potrebam in eksistenčnim pogojem našega obrtništva.

Drugo breme, ki jako občutno teži naše obrtnike, je **prometni davek**. Prometnega davka sta dve vrsti: obči in skupni. Glede

Ing. Jesih Stanko:

Elektrifikacija obrtniških delavnic

Obrtniški stan se je v prejšnjem stoletju posluževal pri izdelavi in obdelavi raznih predmetov primitivnega orodja in enostavnih strojev, gnanih v največjih slučajih z nogo obrtnika. Razumljivo je, da je bilo delo v onih časih zelo težavno in izpostavljenost raznim oviram, ki so bile mnogokrat vzrok, da je moral biti predmet izdelan ročno, zato v dolgem času, kar je tudi podražilo izdelavo. Toda smelo lahko trdimo, da si je dal obrtnik v onih časih mnogo truda, da je bilo, kakor vidimo, delo prav solidno izdelano.

Vedno bolj se je množil obrtniški stan, zato tudi konkurenca, ki je silila vsakogar, da enakovredno delo izdelava v čim krajšem času.

V prejšnjem stoletju, ko se je začela izraba vodnih sil in izraba toplotne energije raznih gorilnih snovi, kakor premoga, nafte, bencina itd. v obliki električnega toka, je hiter razvoj elektrotehnike, posebno pa razvoj električnih pogonskih strojev, imenovanih elektromotorjev, znatno uplival na postrojevanje obrtniških delavnic povsod, kjer

je bila pač na razpolago električna energija, ki je z elektromotorji gnala obdelovalne stroje. Toda vsak obrtnik, posebno pa v oddaljenosti mest ni imel in morda še danes nima na razpolago električne energije, ki bi mu na cenen način gnala stroje in pripomogla do cenejšega dela, ali pa ni iz finančnih ozirov ali predragega električnega toka mogel elektrificirati svoje delavnice.

Z uvedbo električnega pogona, je bilo ročno delo spodrinjeno od uvedenih novih strojev, ki nudijo obrtniku hitrejše in racionalnejše delo.

V delavnicah, kjer je dobra razsvetljava brezpogojno potrebna, je mesto zastarelih petrolejk, ki kvarijo zrak, povzročajo nevarnosti eksplozije in ognja, uporabiti električno žarnico, ki bo prav gotovo zadovoljila vsakogar, če bo nameščena v odgovarjajočem svetu in na pravem mestu. Danes, v dobi tehničnega napredka in v dobi, ko v naši banovini dobivamo električni tok skoraj v že najoddaljenejši vasi, si ne moremo predstavljati obrtniškega lokala, ki bi ne imel vsaj električne razsvetljave. Če pomislimo, da z okretom stikala, montiranega ob vhodu v lokal, zažari električna žarnica, ki nudi pri običajnih cenah za električni

tok boljše prijetnejšo zdravejšo, izdatnejšo in cenejšo razsvetlavo, kakor pa petrolejka, se prav lahko odločimo za električno razsvetlavo.

Vsak obrtnik mora budno spremljati dogodke in novosti v svojem delokrogu, sicer bi ga čas napredka prehitel in pustil v zastarelih razmerah. Oživljati se je v nov način izdelovanja, spoznavati je nove stroje, ki obrtniku pomagajo pri delu in mu hranijo fizične moči. Živimo pač v dobi, ko hitrost igra veliko vlogo. Danes si ne moremo predstavljati, da bi obrtnik, ki goni stručnico z nogo, mogel uspešno konkurirati onemu, ki ima najmodernejšo stroje in gnane s tujo silo, silo elektromotrija. Vsak obrtnik mora stremeti, da si poenostavi obrat, da z električno silo opravlja ona dela, ki so človeku naporna in nevarna.

Elektromotor in gnani stroj morata postati obrtniku zvesta prijatelja, saj sta njemu najbližja pri izdelovanju produktov, iz katerih se zrcali obrtnikova zmožnost in podjetnost.

Z veseljem in zadoščenjem se ozremo na sodobno urejeno delavnico: tam vidimo v najlepšem redu in dobro vzdrževane elektromotorje s transmisijo, tu vidimo čiste in

obeh vrst uživa obrtništvo gotove ugodnosti. Občega davka so mali obrtniki, ki ne zaslujejo preko dveh pomočnikov ali vajencev v obče oproščeni; skupni davek je pa vsaj glede nekaterih predmetov tako urejen, da obrtnik ne pride v poštev kot plačevalec tega davka. Zato je pa breme za one, ki ostanejo na situ, ko se odmerja ta davek, tem večje. Letošnje leto so se obrtniki, ko so dobili plačilne naloge, bridko pritoževali, da je ta davek, ki praviloma presega izmero pridobnine, tako visok, da ga pri najboljši volji ne morejo plačati iz rednih dohodkov. Radi tega pomenja za nje pravo premoženjsko oddajo, ki pa tudi ni mogoča vsako leto, ker pri sedanjih prilikah premoženje obrtnikov kopni od leta do leta.

Zato so se pojavili glasovi in zahteve, da bi se tudi glede prometnega davka nekaj ukrenilo, da bi se breme olajšalo. Imeli so v mislih pavšaliranje na podoben način, kakor je uvedeno pri prodobnini. Zakon sam dopušča pavšaliranje tako občega, kakor skupnega davka. Baza je podana, toda do izvedbe ni prišlo, ker so se za pavšaliranje stavile od strani finančne uprave zahteve, ki za obrtnike niso bile sprejemljive. Vendar nam to ne sme vzeti poguma, da zopet in zopet trkamo in zahtevamo olajšanje tudi v tem pogledu, ker za prizadete položaj trajno ni vzdržen. Prizadevanje bi moralo iti za tem, da se pavšaliranje izvede na enotni, ne individualni bazi, ker je individualno pavšaliranje tako komplicirano in težavno, da je res težko izvedljivo. Enotno pavšaliranje, kakor bi bilo enostavno izvedljivo, si zamišljamo na bazi predpisane pridobnine tako, da bi obrtnik, katerega zadene dolžnost plačevati prometni davek od svojega celokupnega prometa, plačal iz naslova tega davka samo še en del pridobnine. Pri tem bi se moral seveda odstotek tega dela primerno diferencirati, n. pr. za obrtnike, ki plačujejo prometni davek samo za to, ker se v svojem poslovanju pečajo deloma s popravili, ki samostojno podlegajo občemu davku itd.

Vsekakor pa je vprašanje poenostavitve in olajšanja prometnega davka v smeri pavšaliranja tako važno, da smo prepričani, da bodo merodajni faktorji uvideli nujno potrebo, da se obrtnikom tudi v tem cilju olajša položaj.

moderne stroje, pod stropom pa lepa svetila. S posebnim začudenjem gledamo na vrtečo se transmisijo, ki poganja vse stroje in oživi vso delavnico. Vse to se je zgodilo le s priklopom elektromotorja na električno omrežje s pomočjo tropolnega stikala; potrebna je bila le mala moč za priklop motorja.

V naših krajih se je, posebno pa v Ljubljani, začela elektrifikacija obrtniških delavnic šele v začetku tega stoletja. V početku se je obrtniške delavnice elektrificirale le s težavo, a pozneje je električna energija osvojila, predvsem pa v mestih skoraj vse delavnice.

Kakor že omenjeno, je elektromotor zvesti pomagač, ki opravlja gotovo delo mesto človeka. Da je električni pogon cenejši od pogona človeške sile, naj razjasni sledeči primer. Obdelovalni stroj (recimo stružnica) rabi za pogon elektromotor učinka 1 konjske sile. Ne oziraje se na nabavne stroške tega motorja, stane električna energija za enourni pogon Din 2.—, če upoštevamo že precej visoko ceno Din 2.75 za kilovatno uro. Isto delo bi pa moralo, upoštevajoč, da ima človek pri nepretrganem

Za zaščito dolžnikov!

Pripravljali odbor Društva dolžnikov v Ljubljani nam je poslal dopis, iz katerega posnemamo glavne misli:

»Že tri leta se rešuje vprašanje kmečkih dolgov, a še ni končno rešeno. Ureditev tega vprašanja, ki je za mnoge dolžnike življenjsko vprašanje, ne pride do končnega zaključka, ker pri reševanju ne sodelujejo dolžniki. Tudi njih glas se mora slišati, pa ne samo kmečkih, temveč tudi vseh drugih dolžnikov.

Hudi padec vseh cen, zlasti cen kmetijskim pridelkom, in s tem silni dvig notranje kupne moči dinarja sta kriva vse stiske. Nad 195.000 rubežni v l. 1934. nad 300 tisoč davkoplačevalcev v naši banovini jasno govori o težavah v našem gospodarstvu. Kmetijski pridelki in nepremičnine, zlasti na deželi, ki predstavljajo naše glavno premoženje in tvorijo podlago za posojila, ki so najeta, so padli za 80 odstotkov kupne vrednosti. Večina posojil je bila najeta za razširjenje obratov, nakup orodja in strojev, popravila, nove zgradbe, nakup stavbišč in posestev, izplačilo dot in dedščin, torej v gospodarske svrhe in ne za zabavo.

Nezmanjšane visoke obresti niso več v skladu s silno padlimi dohodki, poleg tega pa se je vrednost dolga, računana v blagu, ogromno povečala. V mnogih primerih je zdaj do petkrat večja od prvotne. Tako so mnogi, ki so bili visoko aktivni, kljub vsej marljivosti in skromnosti postali prezadolženi. Naravnost v obupnem položaju so oni mali ljudje (delavci, uradniki, mali obrtniki in drugi), ki so s posojili zidali nove hiše v letih visokih cen v naših mestih in trgih.

Nesteto dolžnikov je tako na robu prepada. Neplačujoči dolžniki so potegnili za seboj tudi vse denarne zavode, ki so morali zapreti blagajne, ker zaradi pomanjkanja denarja ne morejo izplačevati vlog. Zaradi ogromnega padca vrednosti zastavljenih zemljišč in hiš je po vrhu vsega postalo še izterjanje teh posojil dvomljivo. Naše združenstvo je na tleh. Brezposelnost je velika.

Dolžniki, vzdamimo se in se zberimo v lastnem društvu, da se bo poslušal naš glas in da bomo tako sodelovali pri reševanju vseh teh vprašanj. Prepričati moramo odločilne činitelje, da z enostavnim podalj-

šanjem kmečkega odloga plačil vprašanje še ni rešeno, ker se s tem neurejenost razmer še ne odpravi! Vprašanje je treba rešiti v celoti in korenito. Primerov takih rešitev imamo dovolj v drugih državah, ki so stale pred enakim vprašanjem kakor danes mi. Milijarde so žrtvovale nekatere države, da so vzdržale izplačljivost denarnih zavodov in preprečile nesreče na denarnem trgu in s tem zastoj na vsem gospodarskem področju.

Ne gre uničevati onih, ki so delavni in podjetni, ki skrbijo za gospodarski napredek domovine in ki so tudi v davčnem oziru steber države. Priznavamo potrebo varčevanja in veliko gospodarsko korist, ki jo ima splošnost od hranilcev in vlagateljev. Obračamo se samo proti neupravičenemu obogatitju čez noč v škodo dolžnikov. Sicer se pa danes godi velika krivica tudi vlagateljem, ker po večini ne morejo razpolagati s svojimi vlogami.

Namera snujočega se društva dolžnikov je, da se zbere v poštev prihajajoče gradivo in da združi vse dolžnike v močno združenje, ki bo varovalo njihove koristi in izkušalo pomagati vladi, da bi se vsa ta vprašanja previdno rešila. Dolžniki naj se prijavijo v snujoče se društvo, katerega tajništvo je v Ljubljani, Škrabčeva ulica 9. Če bo društvo močno, bo tudi uvaževano.

Manifestacije Obrtniškega tedna

Ptuj

Manifestacijsko zborovanje obrtništva v Ptuj se je vršilo v nedeljo 8. decembra t. l. v ptujskem »Narodnem domu« ob zaključku Obrtniškega tedna. Zborovanje je otvoril predsednik Obrtnega društva za Ptuj in okolico, član Zbornice za TOI g. Josip Berlič ter pozdravil navzoče predstavnike oblasti, župana mesta Ptuj, zastopnika sreskega načelstva itd. Nato je v daljšem govoru raztolmačil namen letošnjega Obrtniškega tedna. Po pozdravnem govoru g. ptujkega župana je zastopnik Zbornice g. Traven podal daljše poročilo o delu Zbornice za TOI za izboljšanje gmotnega položaja našega obrtništva. Po daljši debati, v katero so posegli navzoči obrtniki, kakor tudi član Zbornice za TOI g. Milko Senčar, so bile

dvakrat po štiriurnem delu z vmesnim odmorom povprečni učinek oziroma zmogljivost šestinko do osminke konjske sile, opravljati 6 do 8 ljudi, ki bi pri minimalni urni mezdi Din 3.— stali mojstra Din 18.— do Din 24.— na uro. Upam, da navedeni primer jasno in nazorno kaže, da se z električnim pogonom prihrani mnogo na stroških za pogon.

Iz gospodarskega in praktičnega stališča se je pri uvedbi električnega pogona odločiti ali za skupinski ali pa za posamezni pogon. Pri prvem slučaju mora biti elektromotor takega učinka, da more potom skupne transmisijske osi gnati vse stroje v delavnici. Ako v tem slučaju motor ne žene vseh strojev, ni polno obremenjen, zato rabi relativno precej električne energije za skoraj praznotekočo transmisijo in za skoraj praznotekoči motor sam. Izkoriščana električna energija bi bila v tem slučaju relativno draga.

Kadar je pa delo v delavnici urejeno tako, da teko posamezni stroji v raznih časih, torej bolj posamezno, je pa priporočljivo, da je vsak stroj neposredno gnan od elektromotorja. Ta motor je učinka, da lahko

premaga breme le gnanega stroja. V tem slučaju se relativno izrabi več električne energije, ni praznotekočih transmisij, zato je pogon tudi cenejši.

Pri skupinskem pogonu so nabavni stroški motorja in transmisij manjši, a večji so stroški za izrabljeni električni tok, pri posameznem pogonu so pa nabavni stroški motorjev nekoliko večji, a stroški za izrabljeni tok so manjši. Da se odločimo za prvi ali drugi način električnega pogona, je za oba slučaja določiti letne stroške in odločiti se je za onega, ki je bolj ekonomičen za obrat delavnice.

Obrtnikom, ki imajo že delno elektrificirano svojo delavnico želimo, da elektrifikacijo izvedejo v duhu današnjih zahtev, a onim, ki imajo še strah iz kakršnegakoli vzroka pred električnim tokom, pa želimo, da čimprej spoznajo dobrote električne energije, ki nam jo v drugi obliki v tako obilni meri nudi narava sama.

Ves obrtniški stan se mora zavedati, da brez gmotnih žrtev ni napredka in procveta. Domača in tuja konkurenca pa silita, da se mora obrat delavnic spopolnjevati in prilagoditi današnjim razmeram.

soglasno sprejete resolucije, ki jih je predlagal predsednik g. Josip Berlič, in s katerih so bile poudarjene zahteve obrtništva, da bi se čim prej popravil obupni gospodarski položaj in bi se ustvarili pogoji za ozdravljenje težko prizadetega obrtniškega gospodarstva. V zaključnem govoru je g. Berlič še nazdravil solidarnosti obrtništva v smislu sprejete resolucije, nakar se je zbrano obrtništvo razšlo.

Novo mesto.

V Novem mestu je bila 1. dec. otvorjena razstava ob navzočnosti odličnih zastopnikov oblasti in javnih uradov. Predsednik krajevnega odbora za Obrtniški teden g. Mirtič je pozdravil vse goste. O razstavi se je izrazil s pohvalnimi besedami sreski načelnik g. Maršič ter poudarjal okus in presenetljivo preciznost posameznih razstavljenih ročnih izdelkov, kar naj bo v dokaz, da domačemu obrtniku lahko mirne duše zaupamo vsa svoja naročila.

Obisk razstave je bil nad vse zadovoljiv. Razstavljalci so blago kaj hitro razprodali. Posebno priznanje gre pohištvenemu mizarstvu. — Razstavljalcev je bilo 26. Tvrška Klemenčič za pečarstvo in keramiko lahko konkurira s tujimi izdelki. G. Lesjak, sodar, je razstavil izdelke, ki so mojstru v odlično priznanje. Istotako delajo čast izdelki kolarskemu mojstru g. Škedelj, odlične so njegove sanke, smuči in drugi pribor za zimski šport.

Krojaški mojstri so se z lepimi kroji izkazali, da zaslužijo vsestransko zaupanje.

Z uspehom so razstavljali še čevljarji in mnogi drugi rokodelski mojstri. Posebno pozornost je vzbujal projekt javne tržnice v Novem mestu, po osnutkih stavbenega podjetnika g. Val. Vrhovnika. Razstava je bila zaključena v nedeljo 8. decembra.

Sv. Pavel v Preboldu.

V nedeljo, dne 8. p. m. se je vršilo v šolskih prostorih v Sv. Pavlu ob Preboldu lepo uspelo obrtniško zborovanje. Manifestacijsko zborovanje je vodil predsednik domačega obrtnega društva, miz. mojster g. Mlinar. Po uvodnih besedah je podal besedo g. A. Lečniku iz Celja, ki je v lepo zasnovanem govoru podal zborovalcem točen pregled stanja, v katerem se obrtništvo danes nahaja. Kritiziral je škodljive pojave v obrtniških organizacijah ter pozval zborovalce, da krepko primejo za delo v obrtniških organizacijah in si jih uredijo tako, da bodo sposobne zastopati interese vsega obrtništva. Nato je dobil besedo g. Honjca M. iz Celja, ki je zborovalcem nazorno opisal položaj obrtnika-davkoplačevalca. Za njegova izvajanja so ga zborovalci nagradili z navdušenim priznanjem. Istotako so bile toplo sprejete besede tajnika obrtniškega društva v Sv. Pavlu. Po zborovanju so se zborovalci še dolgo razgovarjali o perečih obrtniških vprašanjih. G. predsednik se je k zaključku zahvalil zastopnikom slovenskega obrtnega društva v Celju, da so prišli na zborovanje bratskega Obrtnega društva v Sv. Pavlu ter prosil, da se stiki med prostovoljnimi obrtnimi društvi še bolj poglobijo.

Obrtniško društvo v Domžalah je imelo v nedeljo 8. pr. m. veliko manifestacijsko zborovanje, ki se je vršilo v Godbenem domu ob udeležbi preko 160 obrtnikov. Prisostvovali so tudi kmetovalci, delavci, trgovci in uradniki. Zborovanje je vodil predsednik g. Vrečar. Podpredsednik g. M. Mali je poročal o stanju obrtništva v kamniškem srezu. Obširno poročilo je podal predsednik Zveze Obrtnih društev za drav-

sko banovino v Ljubljani g. Rebek Josip. Njegovim besedam so zborovalci z zanimanjem sledili. Nato je sledila debata, v katero so posegli zastopniki z vrst delavstva, tamošnji šolski upravitelj ter zastopnik trgovcev g. Šenica. Sprejeta je bila enoglasna resolucija ter odposlana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju in pokrovitelju Obrtniškega tedna banu g. dr. M. Natlačenu.

Obrtno društvo v Moravčah je priredilo v nedeljo 8. decembra zborovanje. Vodil je predsednik tov. Vehovec. Prečitana je bila vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju. Govoril je še tajnik društva ter tov. Cerar. Škoda, da tamošnje obrtništvo še ne uvidi koristi, ki jo ima od svoje skupne organizacije in da ga je treba šele k temu navajati. Želeli bi več samozavesti in več zaupanja. Ponovno poudarjamo, da je edino v složni, nepolitični organizaciji naša rešitev.

Kamnik.

Ob zaključku obrtniškega tedna 8. pr. m. se je vršilo v Kamniku v gasilskem domu propagandno obrtniško zborovanje. Predsedoval je tov. Škof Ernest. Poslana je bila vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju. Tajnik g. Justin je podal poročilo o obrtniškem položaju, o naših težnjah in zahtevah. Tajnik zveze g. Igljič, je poročal o pomenu Obrtniškega tedna z zahtevo, da se izvede nemudoma omiljenje davčne obremenitve. Važna je tudi razdolžitev obrtnika, ker bi se mu vsaj deloma pomagalo do eksistence. Zborovalce so nadalje nagovorili tov. Mejač, Fajdiga in Justin. Vsi so pozivali številne zborujoče obrtnike, da še nadalje vztrajajo v tako živi stanovski zavesti, združeni v močno složno Obrtniško društvo kot doslej. Njihova dolžnost pa bodi, da se odzovejo vedno in kadarkoli jih organizacija pozove k sodelovanju.

★

Izredni občni zbor Obrtniškega društva na Jesenicah se je vršil dne 24. decembra. Po štirih letih in 9 mesecih je uspelo tamošnjim obrtnikom, da so s pomočjo sreskega načelstva v Radovljici vendarle prevzeli vse knjige in zapisnike ter blagajno od bivšega častnega predsednika g. Gogale.

Obrtni zbor je vodil tovariš Šlibar, ki je podal izčrpno poročilo o delu vseh let nazaj. Navzoča sta bila predsednik Zveze tov. Rebek in tajnik Igljič. Predsednik Rebek je poročal o gospodarskem položaju ter se je dotaknil vseh najvažnejših vprašanj, prikazal je tudi delo Zveze obrtnih društev. Za svoje poročilo je žel viharo odobravanje. Nato so se vršile nadomestne volitve. Odboru, ki je zopet kompletiran, bo dana zopet možnost udejstvovanja. Dalje se je tov. Igljič dotaknil v svojem nagovoru pomena organizacije za obrtnika, poudaril je važnost tega občn. zbora, opominjal je tovariše obrtnike k prisegi, ki so jo položili l. 1930 svojemu praporu, naj mu tudi v bodoče ostanejo zvesti, kot doslej. Ob zaključnih besedah je tovariš Višnar z dvigom društvenega prapora pozval vse navzoče in vse ostalo obrtništvo jeseniškega in kranjskogorskega okraja k odločni borbi za obrtniške interese.

V nedeljo 22. decembra 1935 se je vršil ustanovni občni zbor Obrtniškega društva v Vel. Laščah. Kljub obilici snega in dokajšnji oddaljenosti raztresenosti obrtništva se je v Zadrugi dvorani zbralo inpozantno število zavednih naših stanovskih tovarišev in tovarišice. Zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora krojaški mojster g. Ivan Lenarčič. Iz Ljubljane je pa prišel predsednik Zveze O. D. g. Josip Rebek, ki je v svojem stvarnem, vsestransko zani-

mivem govoru poročal o pomenu obrtne organizacije ter njih delu za koristi obrtnega stanu Izvolil se je nastopni odbor:

Predsednikom g. Ivan Lavrenčič, kroj. mojster; podpredsednikom g. Anton Zakrajšek, miz. mojster; v odbor tovariši in tovarišice: Tratnik Jože, čevljar, Tešar Peter, ključavničar, Perhaj Franc, mizar, Babnik Alojz kovač, Stritar Ivan, krojač, Hočevar Ana, šivilja, Mencin Ivan, šivilja, Jelenc Anton, čevljar, Jontes Anton, pek, Gruden Jože, kovač, Zabukovec Jože, mizar, Gorjup Fran, mlinar in žagar, Mencin Anton, krojač.

Namestnikom pa gg.: Škulj Alojz, kovač, Gačnik Jože, mlinar, Hočevar Janez, sodavičar, Šaksida Peter, mizar, Kavčič Ivan, mizar, Venturini Alojz, krojač. Nadzorni odbor: gg.: Praznik Anton, mesar, Zidar Josip, mizar, Jakič Anton, mizar. Razsodišče: g. predsednik Gruden Anton, kovač.

Imena teh zavednih obrtnikov jamčijo, da bo Obrtniško društvo v Vel. Laščah najboljši zagovornik in borec za upravičene obrtniške interese.

V borbi proti šušmarstvu

Zveza ličarjev, pleskarjev in sličnih obrti avstrijske Zvezne države, se energično bori proti šušmarjem. V ta namen izdaje tudi objave, v obliki plakata, da pouči javnost o škodljivosti njenega početja. Tekst plakata se glasi v prevodu:

Mit einer Geldstrafe bis zu

1000 SCHILLING

oder mit Arrest bis zu drei Monaten können nach der Gewerbe-Novelle 1934 nicht nur die

PFUSCHER

sondern nach § 132, Abs. e der G.-O. auch die

AUFTRAGGEBER

des Pfuschers bestrahlt werden. Übertragen Sie daher Maler-, Anstreicher-, Lackierer- und Schildermalerarbeiten nur an den befugten

Maler-MEISTER
Anstreicher-MEISTER
Lackierer-MEISTER
Schildermaler-MEISTER

Nur der befugte Meister liefert Qualitätsarbeit und garantiert für sie.

Reichsverband der Maler, Anstreicher u. verw. Gewerbe Österreichs.

Z denarno kaznijo do 1000 šilingov ali z zaporom do 3 mesecev se kaznujejo po zakonu Obrtne novele z leta 1936 ne samo šušmarji, ampak tudi naročniki, in sicer po § 132 avstr. zakonika. Naročite tedaj vsa pleskarska, ličarska, lakirarska in dela za napise samo sposobnemu strokovnjaku za pleskarstvo, ličarstvo, lakiranje in pisanje napisov. Samo strokovnjak Vam nudi in Vam zagotovi prvovrstni izdelek.

Obrtniški koledar 1936

Obrtniško društvo Vam nudi za Din 12.— priročnik v bogato vezani usnjeni emitaciji. Koledar se odlikuje po svoji pestri, obširni ter praktični vsebini. Naročite ga pri Obrtniškem društvu v Ljubljani nemudoma, ker bo naklada skoraj pošla.

Premiul je naš zvest stanovski tovariš g. Bocak Karol, klepar in vodovodni instalater v Trzinu. Udejstvoval se je s posebnim uspehom v svoji stanovski organizaciji. Ohranimo mu časten spomin!

Za strokovno izobrazbo!

Ob mojstrskih izpitih letošnjega leta smo mogli kaj nazorno slediti sedanjim socialnim razmeram obrtništva. Življenje, ki ne prizanaša, se je odražalo v prijavih, prijavah in opravah izpitov. Od gorjanca do meščana, od skromnega krojačka do svet-sko izobraženega umetnika — vsem se je brało, da v enakem socialnem razpoloženju prihajajo pred izpitno komisijo.

Kaj bi jim mogel povedati na njih življenjsko pot? Bojazn, ki so jo gojili pred izpitom, ali pa tudi trdna samozavest v svoje znanje se je pač vsakomur po izpitu pretvorila, če se je le malo zamislil v novi stan, ki ga je nastopil, v megleno vprašanje, kako in kam. To vprašanje pa si morajo še mnogo bolj postaviti tisti, ki jim je poverjena v javni upravi ali v obrtniških organizacijah skrb, da vodijo pravilno politiko o vzgoji in pripravi naraščaja, ki naj postane z osamosvojitvijo sposoben in urejen del gospodarstva.

Iz početnih težav, ko se je toliko mnenj trlo ob ustanovi mojstrskih izpitov, se je pod utisom stališč, ki jih je na pritožni stopnji zavzemala kraljevska banska uprava, izcimilo že skoraj splošno priznano in veljavno naziranje, da bodi mojstrski izpit tista ustanova, ki naj kot merilo pokaže prerez strokovnega znanja onih, ki postajajo samostojni mojstri. Ob času mojstrskega izpita ni več priložnosti, da se iz kandidata iztisne kaj več znanja, nego ga more nuditi delavnica in prilika za strokovno udejstvovanje zunaj nje. Tudi se merilo ne sme prilagoditi onemu idealnemu stanju, ki bi ga bilo želeti. Za to pa bodi ravno objektivno merilo tista pobuda, da se bodo splošne strokovne razmere vedno bolj dvigale in se bo s tem ustvaril vedno višji nivo že v pripravi za mojstrski izpit, torej tam, kjer je še prilika in čas, da se zahteve strokovnega znanja čim boljše in čim popolneje izvedejo.

Ravno ta misel naj nam jasno kaže, da strokovne izobrazbe ne moremo terjati, da se pridobi na hitro roko, pa četudi v dobrih strokovnih tečajih, ampak da je treba na njej sistematično delati ves čas učenja in

pomočniške zaposlitve. Ne nalaga zastoj zakon prav posebnih dolžnosti in težke odgovornosti ravno mojstru v prvi vrsti, da poskrbi za strokovno znanje svojih nameščencev. In ravno v tem pogledu se največ greši. Po eni strani vemo, da se vajenci ne zaposlujejo samo z obrtnim delom, marveč da se pogosto grobo zanemarjajo in obrtniške organizacije ne store svoje dolžnosti, da bi vse take primere odpravljale, sporočale uradom in po vseh možeh skrbele, da se že vendar pokaže pri vseh obrtnikih jasno zavest, da je malomarnost pri izobrazbi nameščencev največji greh na stanovski zavednosti, greh, ki se dela na bodočem lastnem tovarišu ni ki se maščuje nad vsem stanom. V to svrhu spada tudi brezvestna navada, da se vajenci, ko dovrše učno dobo in še nimajo zagotovljene pomočniške namestitve drugod, odpuščajo in prepuščajo neizvestni usodi šušmarja. Nič ne pomaga boriti se proti dispensam in proti kazenskim oblastvom, ki da ne zatirajo nepravilnega obratovanja, če obrtništvo samo ne bo uvidelo napak, ki jih dela in zaradi katerih otežkoča delovanje javne uprave. Kajti ne sme se izgubiti izpred oči, da socialna kriza in težke gmotne razmere ne opravičujejo radikalnih ukrepov, pa naj bodo še tako zaželjeni. Zahteve z ene strani kategorično postavljajo zahtevo na razumevanje in povsem skladno sodelovanje tudi na drugi strani.

Sicer pa se ne zahteva nobena žrtev. Dokazano je — in to bodi ob novem letu misel tega članka na pot ne samo kandidatom za mojstrski izpit, ampak tudi vsemu obrtništvu — da se avtomatično dviga interes na ročnem delu, čim bolj se dviga njegova kvaliteta, le-ta pa je povsem odvisna od strokovnega znanja. Razumeti bo treba, da prvi pouk izhaja od mojstra, pa tudi zadnji pouk in dovršitev vse sposobnosti bo morala ostati izročena zopet mojstru. Šola bo od svoje strani mogla izpopolniti le teoretično znanje. Ne moremo si boljšega želeti, nego da nam bi bili dani vse boljši in boljši mojstri in ob njih upapoln naraščaj.

Kako skrbi obrtništvo za svoj naraščaj

Vsak ve, da nam je dober in pošten naraščaj danes bolj potreben kot le kedaj. Življenje zahteva danes od človeka hujših preizkušenj, večjih naporov, zato je nujno potrebno, da se že v zgodnji mladosti pripravi na naloge, ki ga čakajo v življenju.

V skriti ulici, za bolnico, v Lipičevi ulici je Vajeniški dom. Nepoklican ga bo težko našel. Dobršen del severovzhodnega traktá bivše vojašnice zavzema. Kdo bi si mislil, da je mogoče iz tega pustega poslopja, ki je bilo že tolikim najrazličnejšim društvom, ustanovam in posameznikom pribežališče v najhujši sili, urediti tako lep, intimen dom! Videti je, da ga čuva dobra, skrbna roka. Povsod vlada skrben in vzoren red, ker je dokaj težka naloga krotiti neugnano mladino, da se zbira k skupnemu delu in zabavi in se ne klati in potepa po mestu.

Življenje teče pod vojaško disciplino. Ob 6. vstajanje. Sobni starešina skrbi za zračenje in ureditev sobe. Zvonec naznani zbor na hodniku. Upravnik doma pregleduje sobe in sprejema raporte in zapisuje vse želje in pritožbe. Nato se pospravi spalnice, kamor nima do večera nihče dostopa. Hrano dobivajo gojenci v obednici trikrat dnevno, v prostem času se lahko

zadržujejo v učilnici, knjižnici ali na dvorišču. Najkasneje ob 20. morajo biti vsi doma, uro na to pa v postelji. Čez četrte ure ugasnejo vse luči.

Red mora biti; kdor se ga v mladosti ne privadi, se ga pozneje tudi ne bo.

Kako pa s hrano? Zjutraj bela kava s kruhom. Dvakrat tedensko na dan meso, prav po gosposko, juha, prikuha, solata, kompot itd.

V pritličju je moderna kuhinja, nasproti lepa jedilnica za 100 gojencev. Ob kuhinji so dobro založene shrambe. To je prav obsežna ekonomija: vkuhano sadje, marmelada, kruh, mast, ocvirki, zelenjava, vse doma pridobljeno.

Zraven kuhinje je pralnica, na drugem koncu je pa moderna kopalnica s prhami na toplo vodo. Na dvorišču je lepo urejeno igrišče.

Glavna posebnost Doma je lutkovni oder. V veliki, prostrani dvorani imajo umetniki-lutke in 130 gojencev dovolj prostora. Oder je razkošno opremljen. Vajenci so pa v izdelavi lutk pravi umetniki. In vendar je lutkovni oder najboljši v naši banovini.

V prvem nadstropju so spalnice s ko-

palnicami in umivalnicami. Poleg je bogata knjižnica.

Blizu 100 vajenk in vajencev uživa ugodnosti tega doma in to za borih 350 Din mesečno. Nadzorstvo gojencev ne ovira, da se ne bi prosto gibali ter jačili svoje duševne in telesne sile.

Zbirajo se v svojem pevskem in tamburaškem zboru, pri družabnih igrah itd. — Vsak ponedeljek zvečer in nedeljo dopoldne sledijo pazljivo predavateljem, ki jim radevolje vcepljajo v mlade duše kali srčne kulture.

★

V nedeljo, dne 22. decembra je priredilo Obrtniško društvo v Ljubljani božičnico gojencem vajeniškega doma. Že kmalu popoldne se je pričela v prostorni gledališki dvorani zbirati mladina, žarečih obrazov, saj so vedeli, da jim skrbni predsednik g. Rebek tudi letos pripravi božično veselje. Navzoči so bili tudi predstavniki mesta z županom in podžupanom, poslanec g. Rajko Turk, predsednik Okrožnega odbora g. Igljč, zastopniki tiska in ostali.

Uvodoma je pozdravil vse navzoče g. Urbas, nakar je lutkovni odsek uprizoril prav zabavno šaloigro o Butalcih. Med odmori je prav pridno igral pomočniški tamburaški zbor pod vodstvom g. Krmela.

Nato je predsednik g. Rebek, navzočim podal kratko zgodovino vajeniškega doma. Položil je ves obračun in pregled dela uprave, ki gotovo ni majhno, o čemer govore visoke številke. Dom oskrbuje 72 gojencev, a dnevno je na hrani 98 gostov.

Kakor druga leta je uprava tudi letos pripravila božičnico, da obdaruje vse stalne gojence, vsakogar tako kot je zaslužil. Skromna so sicer ta darila, a darovana so bila mladini iz vsega srca. H koncu se je predsednik zahvalil vsem dobrotnikom, zlasti Mestni občini z željo, da bi tudi v bodoče podpirala prizadevanja Obrtniškega društva v Ljubljani.

Pod lepo okrašenim in sijajno razsvetljenim božičnim drevescem je bilo nato obdarovanih okrog 120 vajencev in vajenk s praktičnimi darili, kot n. pr. blago za toplo obleko, platno za perilo, copate itd. Poleg tega še je dobil vsak vrečico sadja in pečiva. Bila je to ljubka prireditelj, ki služi vse priznanje.

Tovarišem obrtnikom!

Odbor Bolniške blagajne samostojnih obrtnikov v Ljubljani Vas vabi, da pristopite kot član k tej obče koristni ustanovi, katere namen je, da podpira svoje člane v slučaju bolezni, starostni onemoglosti ter prispeva v slučaju smrti k pogrebnim stroškom.

Pogrebni prispevki so v slučaju smrti: v 1. letu članstva 500 Din, v 2. letu članstva 1000 Din, v 3. letu članstva 1500 Din, v 4. letu članstva 2000 Din, po petem letu članstva 2500 Din.

Istotako imajo svojci člana (žena, otroci) v slučaju smrti znaten popust pri mestnem pogrebnem zavodu.

Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov ima 2 plačilna razreda.

Za I. razred se plača: Enkratna pristopnina v znesku 50 Din, za starostni podpori sklad 15 Din. Mesečna članarina znaša 72 Din.

Ugodnosti I. razreda: Po polletnem članstvu ima član pravico na brezplačne zdravniške ordinacije, injekcije ter zdravila. V slučaju delne nezmožnosti dobiva dnevno

LJUBLJANA, »KAZINO« DNE 1. FEBRUARJA 1936.

XII. TRADICIJONALNI OBRTNIŠKI PLES

podporo 35 Din do 13 tednov. Nadaljnih 13 tednov dobiva pa polovico dnevne podpore, to je 17.50 Din dnevno.

Za II. razred se plača: enkratna pristopnina v znesku 50 Din, za starostni podpori sklad 15 Din. Mesečna članarina znaša 42 Din.

Ugodnosti II. razreda: Po polletnem članstvu ima član pravico na prvo brezplačno zdravniško ordinacijo ter zdravila. V slučaju nezmožnosti za delo dobiva dnevno podporo 35 Din do 13 tednov. Nadaljnih 13 tednov pa dobiva polovico dnevne podpore, to je 17.50 Din dnevno.

Istotako imajo vsi člani v slučaju starostne onemoglosti pravico do starostne mesečne podpore, katere višina se ravna po posebno v te svrhe naloženem kapitalu.

V bolniško blagajno se sprejme vsak samostojen obrtnik jugoslovanske narodnosti do 50. leta, po pregledu blagajniškega zdravnika.

Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov obstoja že 47. leto ter je v tem času že marsikateremu obrtniku lajšala gorje. Že sama ta dolga doba obstoja jasno dokazuje, da bolniška blagajna pravilno izvršuje svoje dolžnosti do članstva in uživa popolno zaupanje istega.

Apeliramo na vse tovariše obrtnike v Ljubljani, kateri še niso člani te edine in prepotrebne obrtniške ustanove, da pristopijo k isti, da se tako pomnoži članstvo, ker z večjim številom članstva bodo možne tudi večje dajatve.

Vsa tozadnja pojasnila za pristop in poslovanje bolniške blagajne samostojnih obrtnikov se dobe pri blagajniku, gosp. Ivanu Kersniču, krojaškemu mojstru, Ljubljana, Prečna ulica št. 4.

Kaj nas čaka v bodočem novem letu

Francoski prorok Kerneis pravi, da se bo v prvem četrtletju 1936 nadaljevala velika politična napetost med dvema sovražnima taborima in bo svet razdelila na dvoje. Proti koncu leta bo ravnotežje porušeno in spor bo prekoračil notranje meje narodov ter postal svetoven. Najbolj usodni meseci bodo februar, marec, september in oktober. Najhuje bo v mesecu februarju.

Gospodarstvo si bo v prihodnjem letu opomoglo in tudi denarja bo več v obtoku.

Ameriki se obetajo tudi gospodarski pretresi. V zapadni Evropi, posebno v Franciji in Španiji, bodo nastali nemiri radi nezadovoljnosti nižjih slojev. Predsednik francoske republike bo moral rešiti še mnogo kočljivih gospodarskih in političnih vprašanj. Španijo čakajo izredno hudi časi.

Pomladi nastanejo hudi potresi, ki bodo zahtevali mnogo človeških žrtev. Svetovni dogodek bo smrt vladarja velike države, ki bo povzročila velike napetosti radi nasledstva. Sedanji kolonijalni spor bo rešen ugodno za onega, ki ima ravno v njem glavno vlogo. Po mnenju francoskega proroka preživlja današnji svet najhujše čase, ki bodo predvidoma trajali do leta 2000. Nekaj podobnega je bilo v zgodovini pred 25.000 leti, ko je bila baje uničena Atlantida ob vzhodno afriškem obrežju.

Stanovska zavednost je ntrdnejši temelj stanovske organizacije.

NAŠ EDINI IN NAJPRIJETNEJŠI DRUŽABNI SESTANEK letošnjega leta bo vsekakor XII. obrtniški ples v veliki dvorani Kazine. Da se je Obrtniško društvo odločilo za to prireditev, je vzrok stremljenje, ki je edino pravilno, da se namreč povzdigne delavnost. Naši krojači, šivilje, čevljarji, frizerji itd. dobe pri tem največ zaposlitve. Ravno javne družabne prireditve živje delavnice naše oblačilne stroke. Njim pa slede ostale. Če poudarimo, da je namenjen ves čisti dohodek za koristne, socialne in kulturne ustanove, smo prepričani, da nas bo javnost razumela in podprla pri našem delu. Prosimo pa tudi vse stanovsko zavedno obrtništvo, ki zna ceniti naše stremljenje, da se gotovo odzove našemu vabilu.

Tovariši obrtniki, rezervirajte si ta večer za to svojo stanovsko prireditev, ki Vam bo istočasno nudila priliko, da se sestanete s svojimi znanci in tovariši.

Za nesamostojne zobotehnik

Vse obrtne panoge so danes več ali manj prizadete neposredno po gospodarskih neprilikah, samo v zobotehniški stroki je vzrok mizernega stanja, poleg teh, še krivični zakon o zobozdravnikih in zobotehnikih iz leta 1930. Ta zakon, ki se nikakor ne vjema z osnovnimi pravnimi pojmi ter je povsem enostranski in v nasprotju z moderno zakonodajo, je prizadejal zobotehnikom ogromno škodo ter jim vzel vsako možnost osamosvojitve, ki jo imajo njihovi starejši kolegi. Z ozirom na to je imel Savez nesamostojnih zobotehnikov Jugoslavije dne 17. novembra t. l. v Zagrebu kongres, na katerem se je razpravljalo predvsem o nujni potrebi revizije tega zakona. S kongresa je bila poslana Ministru Soc. Pol. in Nar. Zdravja resolucija, ki zahteva takojšnjo revizijo zakona o zobotehnikih in zobotehnic iz l. 1930. po osnutku, ki ga je izdelal Savez nesam. zobotehnikov.

JOŽE KARLOVSEK: SLOVENSKI ORNAMENT.

Zgodovinski razvoj. V Ljubljani 1935. Izdalo Udruženje diplomiranih tehnikov. Natisnila Jugoslovanska tiskarna. Strani 129, slik 127. Cena Din 100.—, na boljšem papirju Din 110.—. — Končno smo vendar dobili knjigo, kakršno smo že davno pogrešali. Slovenski ornament bo dobrodošel našim šolam, zlasti pa obrtnikom in obrtnicam, ki se bavijo z domačo obrtjo. Pri vseh naših domačih izdelkih je treba upoštevati domači slog in se ozirati na slovenski ornament, ki naj prednjači pred tujo navlako. Gospoda Jožeta Karlovška, stavbenika v Ljubljani je napatila, kot pravi v svojem predgovoru »velika vnema do domače zemlje, kakor tudi nič manj dolgotrajno praktično delo na polju domače ornamentike«, da je izdal svoj slovenski ornament. Prvi del, ki je ravnokar izšel, obravnava predvsem zgodovinski razvoj in primerjavo stilističnih elementov posameznih okrasov slovanskega sveta k tujim ornamentom vseh časov.

Škoda, da avtorju ni bilo omogočeno preiti že v prvem svojem delu v harmonijo barv, ki je nam bolj pri srcu kot pa enostavni črtani motivi.

Avtorju, ki nam je preskrbel tako lepo, bogato in prepotrebno izdajo, gre vse priznanje. »Slovenski ornament« vsem obrtnikom toplo priporočamo.

Izrazit čut za stanovsko čast vodi vsakega obrtnika in obrtnico v stanovsko organizacijo.

Obvestila

Opozarjamo davčne obveznike na razglas Davčne uprave Ljubljana-mesto, da se morajo davčne napovedi za pridobnino, posebni davčni dodatek po čl. 59-II. davka za samce, splošnega in skupnega davka in poslovni promet ter luksuznega davka pavšalcev za davčno leto 1936 vložiti od 1. do 31. januarja 1936. Napovedati je treba čisti dohodek itd.

V Upravi Zavoda za izradu vojne odeče v Beogradu se vrši dne 10. januarja 1936 ofertalna licitacija za nabavo 150.000 komadov vreč iz jute ali konoplje in dne 13. januarja 1936 za nabavo 100.000 komadov vreč iz jute ali konoplje za potrebe vojske.

V pisarni inženjerije štaba Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se vrši dne 10. januarja 1936 ofertalna licitacija za oddajo zgradbe šupe za premog v mariborskem intedantskem skladišču.

Pri tehničnem odelenju Kr. banske uprave Vrbanke banovine v Banja Luki se vrši dne 1. februarja 1936 ofertalna licitacija za zgradbo mostu.

Pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani se vrši dne 3. februarja 1936 pismeni natečaj za oddajo kolodvorske restavracije na postaji Celje v triletni zakup.

V Upravi I. oddelka Vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu se vrši dne 15. januarja 1936 pismena ofertalna licitacija za dobavo 70 m² jesenovih desk.

Po obrtniškem svetu

* V pričetku letošnjega leta je bila otvorjena v Berlinu na Trgovski univerzi nova katedra obrtniških ved, z namenom izpopolnitve obrtniških stanovskih in kulturnih problemov, študija obrtniškega gospodarstva, dela in zgodovine. Tekom zadnjega šolskega leta so bila obravnavana sledeča predavanja: »Temelji in nove pravice današnjega obrtnika«, »Nemško narodno gospodarstvo in obrt« itd. Univerzitetni inštitut vzdržuje čitalnico s preko 600 strokovnimi revijami in časopisi.

* Na pobudo predsednika obrtne zbornice v Berlinu se je pričela pred kratkim akcija proti neokusnostim pri napisnih tablah, tako glede oblike, besedila, načina nestrokovnega izražanja itd.

Naj bi se tudi pri nas pričelo s sličnim prosvitljenim delom, ker bi bilo zelo hvalježno polje udejstvovanja. Naši strokovni literaturi primanjkuje tudi temeljit znanstven strokovni besednjak.

* V Nemčiji so pričeli s kolonizacijo obrtništva v podeželje in sicer po potrebi in zahtevam kraja.

* V Londonu je bila to jesen otvorjena ob navzočnosti najodličnejših predstavnikov oblasti razstava izdelkov domače obrti. Posebno se je povdarjalo ročno izdelavo tkanin in sukna. Torej v državi, kjer je industrija tkanin na višku!

* V Italiji sodelujejo pri čuvanju in ohranitvi nacionalnih spomenikov izključno samo obrtniki, posebno starih, kateri so bili izvršeni tudi od obrtnikov.

* V Rimu se je vršil semenj pod geslom »dan italijanskih igrač«. — Naši otroci bi se tudi raje igrali z doma izdelanimi igračami in ne z razno nürnbersko navlaklo, izdelano večinoma iz našega lesa.

* V Luksemburgu so uvedene najstrožje mere pri polaganju mojstrskih izpitov. Izpiti se vršijo vsako drugo leto, ponavljanje pa je mogoče šele po enem letu.

* K izboljšanju položaja norveškega obrtnika je mnogo doprineslo kreditiranje, ki ga nudijo vse gospodarske in državne ustanove norveškemu obrtniku. Naravnost tekmujejo, kdo bo bolj pospešil delavnost v obrtniških delavnicah in tako koristil narodu in državi.

* Na Poljskem je bilo v času povojne prosperitete veliko industrijskih podjetij, katera pa prehajajo danes v večje in naprednejše obrtniške delavnice.

* Švicarsko združenje tapetarjev in dekoraterjev je izdalo koristno knjigo »Berufliches Fachzeichnen für Tapezierer u. Dekorateur«.

Benko Josip

tovarna mesnih izdelkov

eksport živine, telet, svinj in mesa. I. jugoslavenska proizvodnja baconov. Prodajalna v Gornji Radgoni in v Mariboru na Aleksandrovi c. 19 in Glavnem trgu 16. Priporoča svoje priznane najfinejše mesne izdelke, kakor tudi šunke a la Praha in specialne mesne rolade. Cene nizke!

Ivan Bricelj

pooblaščen graditelj

Ljubljana, Slomškova ul. 19. - Telefon 25-27

Gradbeno podjetje in tehnična pisarna za vse vrste visokih in nizkih zgradb.

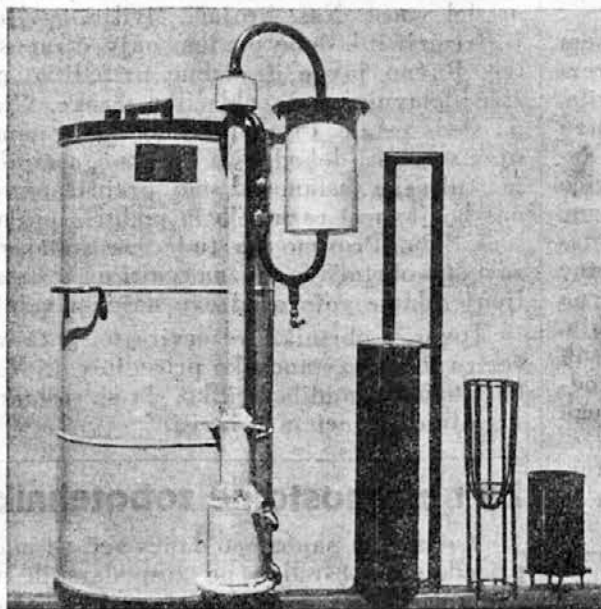
Izvršujem stanovanjske in trgovske hiše, industrijske zgradbe, popravila in adaptacije v priznani solidni kakovosti po najnižjih cenah.

Tlakujem ceste z lesenimi in kamenitimi kockami, kakor tudi z modernim betonom v najrazličnejših načinih.

Strokovni posveti brezplačni. Kdor podpira domači slovenski obrt, podpira s tem sebe in svojo narodno zavest.

Aga - Ruše

združene jugoslovenske tvornice
acetilena in oksigena d. d., Ruše

priporoča obrtnikom-kovinarjem
svojo novo tipa

acetilenskega aparata

ki je grajen po najmodernejših tehničnih predpisih in je bil kot prvi aparat jugoslovenskega porekla odobren od Banske uprave v Ljubljani na podlagi novega jugoslovenskega »Pravilnika o proizvodnji i upotrebi kalcijum karbida i acetilena« z dne 18. maja 1934. Aparat deluje po sistemu izmeničnega dotokanja karbida z vodo in se dobi v dveh velikostih:

TIPA I.

s proizvodnjo 3000 l acetilena na uro — stane franko železn. postaja naročnika Din 1500.—.

TIPA II.

s proizvodnjo 5000 l acetilena na uro — stane franko železn. postaja naročnika Din 1800.—.

ZANATSKA BANKA

kraljevine Jugoslavije A. D., podružnica Ljubljana
Telefon štev. 30-20

Podeljuje obrtnikom in obrtnim podjetjem menična posojila, kredite na tekoči račun, posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev, delnic Narodne in Priviligirane Agrarne banke,

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitve.

Interesenti dobe informacije ustno in pismeno pri:

ZANATSKI BANKI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D.,
PODRUŽNICI V LJUBLJANI — GAJEVA UL. 6.

»INDUS«, tovarna usnja in usnjenih izdelkov, družba z o. z. Ljubljana

Tovarna gonilnih jermen izdeluje v najboljši kakovosti: Vse vrste transmisijskih jermen znamke »Panther«, »Kron«, Indus »Special-Citrontan«. Tehnične predmete za tekstilno industrijo kakor Pikerje, udarne kapice, udarna jermena, manšete, tesnila itd.

Tovarna usnja izdeluje vse vrste usnja, krom in galunski stroj, telečji in goveji boks, kravine, dulboks, blankusnje, usnje za knjigoveze, svinjsko usnje za galanterijo in sedla.

Tovarna galanterijskih izdelkov izdeluje kovčge, gamaše, opasače, žoge, aktovke itd.
DOMAČI KAPITAL! DOMAČI DELAVCI!

Kreditno društvo

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice
in kredite v tekočem računu vsem
kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Srečno in uspešno Novo leto Vam želijo in se priporočajo!

Ljubljana:	PETER ŠTEPIC, veletrgovina z vinom.	JOSIP REBEK, stavbno ključavničarstvo, Telefon 31-92. Cankarjevo nabr. 9.
ALBERT ŠPELETIČ, dekorativno in sobno slikarstvo, Telefon 31-75. Emonska c. 25.	BRAČA LASAN, veletrgovina z vinom.	RESTAVRACIJA PRI ŠESTICI, lastn. Rezi Zalaznik, Tyrševa cesta.
FRAN IGLIČ, krojaški atelje, Pražakova ulica 10.	SCHNEIDER & VEROVŠEK, trgovina z železnino, Tyrševa cesta.	FRANC PRAPROTNIK, strojno mizarstvo, Aleševčeva ulica.
MATEJ FAIFAR, splošno kolarstvo, Trnovska ulica 25.	MARINKO JOSIP, trgovec, Prisojna ulica 7.	ŠIFRER MATIJA, knjigoveznica, Vegova ulica 6.
ZDRUŽENJE KROJAČEV IN SO- RODNIH OBRTOV V JUBLJANI, Sv. Petra nasip 19.	ANDREJ DOLINAR, parna pekarna, Bohoričeva ulica 1.	BATTELINO VILIBALD, pooblaščen graditelj, Rožna dolina.
OBRTNIŠKA SAMOPOMOČ V LJUBLJANI, Beethovnova ulica 10.	VLADA TEOKAREVIČ & KO., Paračin, Prodajalna Ljubljana.	J. HLEBŠ, d. z o. z. pleskarstvo, sobo- in črkoslikarstvo.
FRAN REPIČ, sodar, Kolezijska ulica 18.	KARL PRELOG, Gosposka ulica 3.	IVAN WALLAND, krojaštvo za dame in gospode, Slomškova ulica 25.
MATEJ OREHEK, Eksport »Oro« čevljev ročnega izdelka, Kolodvorska ulica 26.	FILIP BIZJAK, krznar, Kongresni trg.	ANTON KOZINA, matematično-mehanična delavnica, Martinova cesta.
SLOKAN IVAN, stavbenik, Kolezijska ulica 7.	L. M. ECKER SINOVA, kleparna in podjetje za izpeljavo vodov. del.	JEREB FRANJO, tiskarna, Celovška cesta 14.
BATTELINO ANGELO, stavbenik, Aljaževa ulica 35.	VIKTOR MEDEN, veležganjarna, Celovška cesta 10.	IGNACIJ REPŠE, tvornica in zaloga pohištva, Dvorni trg 1.
CURK MATKO, stavbenik, Mirje 1.	PRISTOU FILIP, špec. atelje za črkoslikarstvo, Resljeva cesta 4.	JOS. WEIBL, ključavničarstvo, Čopova ulica 10.
ZUPAN MIROSLAV, stavbenik, Vošnjakova ulica 6.	FRANC REBERNIK, pleskarstvo in ličarstvo, Telefon 3-77. Komenskega ul. 22.	HUGON HIBŠER, fotoatelje, Sv. Petra cesta 25.
BRICELJ IVAN, stavbenik, Slomškova ulica 19.	KRULJC KAROL, reklamni slikar,	MATIJA BONČAR, gostilna in pekarija, Sv. Petra cesta.
JOS. ZALTA & CO., trgovina z železnino, Tyrševa cesta 9.	ŠPEDICIJA TURK	F. ZORN, d. z o. z., tovarna turistovskih, lovskih in športnih predmetov, Lepodvorska 28.
KAVARNA IN RESTAVRACIJA »ZVEZDA«.	FRANC LONČAR, izdelovatelj avt. brusilnih strojev, Celovška cesta 43.	M. URBAS, kranjske klobase, Slomškova ulica 13
TISKARNA SLOVENIJA, Wolfova ulica.	ALOJZIJ LOMBAR, krojaški atelje, Spodnja Šiška.	HOTEL METROPOL, restavracija hotela »Metropol« (Miklič) ima celo zimo, vsak teden kolone, zraven krvavic in drugih špecialitet dobite prvovrsten cvi- ček in izredno dobro belokranjsko črnino, ter druga dobra vina. Poskušajte tudi Vi in prepričajte se o kva- liteti. — Nizke cene — dobro blago.
ANTON LEGAT, špecerije, delikatese in zajtrkovalnica, Miklošičeva cesta 23.	PLETILNO PODJETJE GRŽINA, Celovška cesta 44.	
TUŠAR FERDO, parna pekarna, Telefon 23-28. Medvedova ul. 30.	F. SLAMIČ, restavracija in mesarija.	

Maribor:	KAROL ROBAUSA, nasl. Karol Rakuša, parna pekarna, Telefon 22-44. Koroška cesta 24.	AVGUST KLOBAUS, trgovina z železnino, Gospovetska cesta.
SPES FRANJO ML., stavbenik, Gospovetska cesta 17.	VILKO WEIXL, veletrgovina papirja, knjigarna in knjigo- vezna industrija.	FRANC PAVLIN, Foto atelje in zaloga Union piva, Gospovetska cesta.
TSCHELIGI JOSIP, pivovarna.	TAVČAR ANTON, tov. mesnih izdelkov in trgovina delikates, Jurčičeva ulica.	MARIJA MESAR, trafika, koleki, pisarniške potrebščine, Gospovetska cesta.
SOJČ IVAN, kipar, Razlagova ulica 22.	POVODNIK JOSIP, hotel in restavracija »Novi svet«, Jurčičeva ulica 7.	STANKO POŽENEL, pekovski mojster, Gospovetska cesta.
REICH JOSIP, tovarna kemičnih izdelkov, Tezno pri Mariboru.	FRANJO KUMERC, stavbeni in strojni ključavničar, Taborska ulica 10.	DRAGO VIŠNAR, žgano slikarstvo in izdelovatelj spominskih predmetov.
EMERŠIČ ANTON, Restavracija pri Slonu, Aleksandrova cesta 18.	CIČEK EDUARD, elektromehaničar, Vodnikov trg 3.	ANTON LEGAT, tovarniška restavracija, Jesenice—Fužine.
SULIČ JOSIP, čevljarški mojster, Aleksandrova cesta 30.	FRANC NEGER & SIN, mehaničar, Slovenska ulica 29.	IGNAC HORVAT, mesar.
T. SOKLIČ, tvornica »Sofra« kartotek in štampljk, Telefon 25-10 Aleksandrova cesta 43.	TOMAŽIČ FRANC, nožar, Slovenska ulica 5.	J. PUČKO, zaloga šivalnih strojev, koles in ostalih delov, zastopstvo Philips-radio aparatov, Kralja Petra cesta 12.
KAVARNA »JADRAN«, lastnik Josip Šerec, Aleksandrova cesta 36.	JUSTIN GUSTINČIČ, mehanična delavnica, Tattenbachova ulica 14.	FLERINI & KOSEC, strojno ključavničarstvo in vodovodna inštalacija, Kralja Petra cesta.
IVAN KRAVOS, sedlarska in torbarska delavnica.	AUTO-SERVICE, Ford delavnica, Massarykova ulica 1.	
PINTAR & LENARD, železnina.	SOMRAK ANDREJ, stavbeno in galanterijsko kleparstvo, Cvetlična ulica 8.	Ljutomer:
DRAGO ROSINA, galanterije, pletenine in papir, Vetrinjska ulica 26.	JAKOB KOS, kotlar, Glavni trg 4.	ALOJZ ZAVRATNIK, hotel, Ljutomer.
HINKO SAX, tiskarna in knjigarna, Grajski trg 8.	L. TOMAŽIČ, kotlar, Sodna ulica 24.	ANTON RAJH, sedlar in tapetar, Ljutomer—Stročja vas.
ZEMLIČ FRANC, hotel in restavracija »Orel«, Grajski trg.	Jesenice:	RIHARD VREG, gostilna in mesarija, Ljutomer.
KAVARNA ASTORIJA.	JOSIP MIHELIČ, splošno krojaštvo, Kralja Petra cesta.	EMA ZEMLIČ, trgovina z mešanim blagom in gostilna, Ljutomer—Stročja vas.
FOTO ATELJE M. JAPELJ, Gosposka ulica 28.	LENARDI STANA, trgovina z zelenjavo, Kralja Petra cesta.	JANKO HORVAT, sobo-, črkoslikar in pleskar, Ljutomer.
FRANJO MAJER.	ANDREJ HERMAN NASL., gostilna in mesarija, Kralja Petra cesta.	FRANC SENČAR, trgovina z mešanim blagom, nakup jaje in vseh poljskih pridelkov, Ljutomer—Mala Nedelja.
V. VOSINEK, trgovina z usnjem, Koroška cesta 13.	FILIP LAZAR, splošno mizarstvo in pogrebni zavod, Savsko nabrežje 8.	Združenje dimnikarjev za Dravsko ba- novino v Ljubljani je izdalo ilustrirano knjižico »Dimnikarska obrt«, ki bo slu- žila kot pripomoček za mojstrske izpite in strokovno izobrazbo dimnikarjev. Na- roča se pri Združenju dimnikarjev v Ljubljani, Krakovska ul. 9. Cena 10 Din.
PARNA PEKARNA SCHMID, Jurčičeva ulica 6.	JANKO NOVAK, hotel, restavracija in gostilna,	